

TWEE REISVERHALEN EN HUN AUTEURS

DOOR CORNELIS VETH

DE Goncourts beginnen hun interessante notities van de reis door Italië, die zij in hun jeugd maakten, met een beschrijving van het stadje Domodossola, het eerste waar zij aankomen. Beiden zijn mannen van smaak, Jules — de mooie, vlugge schetsen die hij onderweg maakt, bewijzen het te over — heeft een schildersoog, en dadelijk zien hun geschoolde en intelligente blikken het pittoreske van de beschilderde huizen, het decor-achtige en het kinderachtige, al het „trompe-l'oeil”: kwasi-marmer, complete fraaie gevels, geschilderd op armelijke bouwsels. Op de tweede bladzijde treffen we reeds bij de beschrijving der binnenplaatsen, een verwijzing naar Decamps aan. Te midden van de barokke architectuur merken deze geschiedschrijvers van de Fransche vrouw in de achttiende eeuw, de Italiaansche vrouwen van 1855 op, en karakteriseeren haar uiterlijk in weinige rake woorden. En de priesters, „qu'on prendrait pour des caricatures ecclésiastiques, crayonnées sur les murs d'un cachot de l'Inquisition.”

In Milaan bezoeken zij een oud, zonderling verzamelaar „d'une collection qui semble avoir été faite par une succession de bibeloteurs millionnaires”. Zij bezoeken met dien zelfden graaf Taverna zijn boerderij, waar Parmesaansche kaas gemaakt wordt, en beschrijven uitvoerig het procédé. In Brescia teekent Jules, op zijn zakelijke en toch zwierige wijs, de bron. In Verona hebben zij, in de wachtkamer van het station, Oostenrijksche officieren opgemerkt (het was vóór den tijd van de bevrijding) — er zijn er bij, die boeken met gedichten lezen, en de reizigers concludeeren, dat zij superieur zijn aan Fransche officieren, als mannen van de wereld en als kunstzinnigen. In Venetië verdiepen deze verfijnde litteraten met hun heimwee naar de achttiende eeuw, zich begrijpelijkerwijze al spoedig in de gratievolle genrestukken van Longhi, met de schoone gemaskerde dames, maar ze brengen ook een bezoek aan een vrouwenkrankzinnigen-gesticht. En dan vinden ze een amusant boek: „Habiti anticchi” van Cesare Vecellio, een familielid van Titiaan, — de psychologen en de kostuumkenners in hen grasduinen in de pittige portretten van doges en dogaressen, die de houtsneden „images artistiquement barbares” te zien geven. In een andere bibliotheek hebben zij kronieken gevonden en nageschreven uit de achttiende eeuw, Fransche wel te verstaan, vol schandalen. In Florence wijden zij vele bladzijden aan aanteekeningen over de twee groote musea, de Uffizi en de Pitti, met waardeeringen van kunst en kunstenaars, maar ook van kerken en hun inhoud.